

# Modul 1:

## Svenska som främmande språk

Mensen met een woordenboek zou ik ook willen vragen de substantieven waar geen lidwoord bij staat op te zoeken en het bestand aangevuld terug te sturen. Zet wijzigingen wel in een opvallende kleur zodat ik niet het hele bestand moet vergelijken.

å ALT+134 of bij laptops ALT+FN+134

Å ALT+143 of bij laptops ALT+FN+143

(opgelet bij laptops niet de gewone cijfers maar het numerieke toetsenbord dat in andere kleur op de lettertoetsen is gedrukt)

alfabet: 28 letters :D

**Jag heter ...** Ik heet de g ni uitspreken he

**Jag stavar det ...** Ik spel dat

**Jag bor i ...** Ik woon in

**Jag är ... år** ik ben ... jaar oud

**Jag är född ...** Ik ben geboren ... een jaartal zonder voorzetsel

**Hur mycket** hoeveel

**Klockan är...** het is ... uur

**Den är ...** het is ... uur

**Hon är ...** het is ... uur

**Den är mycket** het is laat

**Två minuter i sex** 2 minuten voor 6

### Bij ontmoeting

**Hej. Hur är det?** Die t van det wordt niet uitgesproken en die r van är mag ook weggelaten worden

**Bra tack. Hur är det med dig?** Med dig is [me dej]

**Fint.** Fijn

**Hej! Hur har du det?**

**Bara bra. Och du då?** Goed zoals altijd.

**Jättebra.** Heel goed Jätte: reus

**Men hej! Det var lange sedan.**

Sedan is [sen] **Men hej:** wie we daar hebben. Dat is lang geleden

**Ja verkligen. Hur mår du?**

Ja echt. Hoe voel je je?

**Tack. Det är okej. Hur är det själv?**

Hoe gaat het met jou zelf?

**Det är bra.**

## **Bij vertrek**

**Hej då!**

**Hej,hej! Vi ses! [sejes]**

Tot ziens (we zien elkaar)

**Hej då!**

**Hej,hej! Vi hörs!**

We horen elkaar nog wel

**Hej då!**

**Ha det så bra.**

Het ga je goed

**Hej och trevlig helg! [helj]**

Prettig weekend

**Tack, detsamma! [dejsamma]**

Hetzelfde

!!! feestdagen geen hoofdletter net als afgeleiden van landen en zo

**Tjänare afgekort: Tjena en nog korter: Tja**

Hey

**Hur är läget?**

Hoe gaat het? Lett: hoe is de toestand?

**Tja! Läget?**

**Schysst! Själv?**

Komt van het franse juste

**Hej, hur står det till?**

**Tack, inget vidare.**

Verder niks. Dan gaan ze normaal bijvragen

**Hej då! Sköt om dig! Dig is [dej]**

Take care

**Hälsa!**

Doe de groeten aan. Meestal gevolgd door naam

**Nationalitet [natsjoenalitejet]**

**Modersmål [moedersjmool]**

Moedertaal

**Kurs läsa [koersj]**

Cursus volgen

## *Vraagwoordvragen*

- Op de eerste plaats staat een vraagwoord of een vraagwoordgroep.
- De persoonsvorm staat op de tweede plaats!
- Onmiddellijk achter de persoonsvorm staat het onderwerp.

De vraagwoordvragen beginnen dus altijd met een vraagwoord (dat een vragend voornaamwoord of een bijwoord kan zijn) of een vraagwoordgroep - *vilken kurs* (welke cursus), *hur gammal* (hoe oud), *hur länge* (hoe lang). De meest voorkomende vraagwoorden zijn:

*vem* (wie), *vad* (wat), *var* (waar), *varifrån* (waarvandaan), *när* (wanneer), *hur* (hoe) *varför* (waarom), *vilken* (welk), *vilket* (welk), *vilka* (welke, mv), *vart* (waarheen), *varför* (waarom).

## *Gebiedende zinnen; imperatiefzinnen*

- Op de eerste plaats in een gebiedende zin staat altijd het werkwoord (in de gebiedende wijs).

**När** [naar]

**Vart** [vourtj] de r bijna ni uitspreken

**Varifrån** [varifroan]

**Kiruna** blijft k dus ni [sjiruna] is namelijk geen zweeds woord

**Till Alaska.**

Naar Alaska

**Hur mycket**

Hoeveel bij abstracte eenheden vb geld

**Hur många**

Hoeveel

**Hur mår din pappa?**

Hoe gaat het met je papa

**Jo, nu mår han bra.**

**Hur många syskon har du?**

Hoeveel Broers en zussen

**Tre, en bror och två systrar**

Een broer en 2 zussen (enkelvoud: en syster)

**Oj, han är jättegammal, snart 98 år**

Bijna 98 jaar



## *Mededelende zinnen*

- De persoonsvorm staat altijd op de tweede plaats in een mededelende zin!
- Op de eerste plaats in de zin, het fundament, kan in principe bijna om het even welk zinsdeel staan. Meestal staat hier het onderwerp.
- Het onderwerp staat altijd samen met de persoonsvorm, ofwel net ervoor ofwel net erachter.
- Als er een zinsbijwoord is, staat het achter het **onderwerp + de persoonsvorm** (of **persoonsvorm + onderwerp**).

### **Hon är hemma**

Ze is thuis

### **Gör [jeur]**

### **De är på stan**

Ze zijn in de stad

### **Han talar i telefon**

Hij praat in de telefoon  
dus hij is aan het telefoneren

### **Han tittar på TV**

Hij kijkt naar de TV [téje veje]  
Dus bij afkortingen van 2 letters nadruk op de eerst letter

### **Vi ses i morgon [morrön]**

### **Varje vecka [vekja]**

Elke week

### **Har vi chattat**

Hebben we gechat

### **Nathalie i Bordeaux**

### **Pluggar = läser = studerar**

Pluggar is meer blokken

### **Europa [eroepa]**

### **Vad festligt = vad kul**

### **Jag hoppas det**

Ik hoop het

### **Och sådant [sont]**

**Men kan inte vi ses en dag**

**Lektioner [leksjoener] wa meer naar de sch toe he**  
Les

**Läxor**  
Huiswerk

**Var så god [vasjogoe]**  
Alstublieft (als je iets geeft)  
Letterlijk: wees zo goed

**Då säger [seijer] vi det**  
Dat is dan afgesproken  
Letterlijk: dan zeggen we dat

**Känner [sjenner]**  
Kennen

**Pratar (en stund)**  
Praten (een ogenblikje)

### **Personliga pronomen**

personen  
**Han** hij  
**Hon** zij

dingen  
**Den** niet-onzijdig      vb en kurs  
**Det** onzijdig              vb ett lexikon

**Vi** wij  
**Ni** jullie  
**De** zij [DOM]

**Du** is ook beleefd

**ganska stor och vacker [vakjer] stad**  
tamelijk grote en mooie stad

**vid [vi] havet**  
aan zee

**åka skidor [sjidoer]**  
gaan skiën (die åka is voor alles wat beweegt dus ook skiën en zo)

**farföräldrar morföräldrar**

**mig [mej]**  
**dig [dej]**  
**honom [honom]**

**henne**  
**den**  
**det**  
**oss**  
**er**  
**dem [dom]**

**Hälsar på**  
Bezoeken. De 2 woorden!!!

**gå hem till mig**  
naar mij thuis gaan

**är du snäll**  
als je wil, alstublieft

**Fattar = förstår**

**Skicka [schjikja]**  
sturen

### Substantiv

Bepaald                      onbepaald  
**En flicka**                      **flickan**

**Finns det**  
Is er een                      (il y a)

SINGULAR		
	obestämd form	bestämd form
en-ord	en bank en penna en cykel	bank-en penna-n cykel-n
ett-ord	ett bibliotek ett frimärke (postzegel) ett fönster	bibliotek-et frimärke-t fönstr-et

**Äppeljuice [eppeljoes]**

**framför <-> bakom**  
voor                      achter  
**en TV -> TV:en eller teven**

**ledig**  
vrij (in de zin van iets te doen hebben)

## *Ja/Nee-vragen*

- Ja/Nee-vragen beginnen altijd met de persoonsvorm.
- Dan volgt het onderwerp.

Op dit soort van vraag wordt met "ja" of met "nej" (nee) geantwoord. Daarom worden ze Ja/Nee-vragen genoemd.

Het antwoord is "Jo" (toch wel) of "Nej" (nee) als de vraag negatief is

### **de bor hos en kompis**

ze woont in het huis van een vriend

### **kärleken [sjaurlekken]**

de liefde

### **hos**

in het huis van (alleen bij personen)

**en** en **ett** worden in een vraag **någon** en **något** [not]

### **nähä [neihei]**

het negatieve van jaha (ach zo)

### **det finns ingen**

er is hier geen

**ingen** komt van **inte någon**

**inget** van **inte något**

**ursäkta** is iets beleefder dan **förlåt**

**förlåt** is ook als je iets niet verstaat: pardon

### **jag ringer igen [ijén]**

ik bel terug, opnieuw (again)

**en sak = något**

## *Presens, onvoltooid tegenwoordige tijd*

- Stam + r vormt de tegenwoordige tijd.
- Na een stam die op een medeklinker eindigt wordt -r: -er, zoals in het voorbeeld *ringer*.
- Er komt geen extra -r na een stam die al op -r eindigt: *läser*.



**LET OP!** Zweedse werkwoorden hebben in het presens maar één uitgang:  
de uitgang -r, ongeacht de persoon!  
Hetzelfde geldt voor alle tijden.

Jag	<i>pluggar</i>
Du	<i>ringer</i>
Hon	<i>tycker</i>
Han	<i>lär</i>
Vi	<i>bor</i>
Ni	
De	etc.

## ***Infinitief***

- Stam + a vormt infinitief: *ring-a*.
- Na een stam die op een klinker eindigt, komt er geen extra -a: *tala, bo, förstå*.
- In het Zweeds wordt de infinitief vaak voorafgegaan door een hulpwerkwoord.
- Vlak vóór werkwoorden in de infinitiefvorm staat soms het woordje "*att*" (te, om te), *Jag gillar att dansa*.

De infinitief is ook de substantiefvorm van het werkwoord: *Att kommunicera via Internet är roligt*.

Na hulpwerkwoord altijd werkwoord dat eindigt op een klinker dus infinitief!!!!

**Lärare i (svenska,tysk,...)**

**Ett dagis = ett daghem**

Som heeft 2 betekenissen: als of die

**Till och från jobbet**

Van en naar het werk

**Vän = kompis**

Bästis komt van min bästa kompis

**Jag aker tåg = jag tar tåget**

Let: ik neem trein ik neem de trein

**Sju sköna sjuksköterskor sköter sju sjösjku sjömän på skeppet till Shanghai**

7 schone verpleegsters verzorgen 7 zeezieke zeemannen op het schip naar Shanghai

**tjejer [sjejer]**

**jättele = väldigt lite**

**ihop = tilsammans**

rider is alleen op een paard dus ni verwarren met aker!!!

**Förenta staterna:** de USA  
maar ze gebruiken nu meestal USA

**dyrt <->billigt**

**berömd = känd**  
maar ett känt universitet, ett berömt universitet

**www....**  
[Veje veje veje punkt ...]

**kommer att = ska**  
ook **tänker** maar das dus eerder denken aan maar mag gebruikt worden als gaat doen

**hur bor du?**  
I en lägenhet

**Som ligger 35 km härifrån**  
Het ligt hier 35 km vandaan of dus 3,5 mijl in zweden  
Tre och en halv mil  
1 mijl = 10 km

**i: plaats**  
**till: richting**  
**på: op**  
**ut: naar buiten**  
**ute: buiten**

## Hjälpverb

De hulpwerkwoorden worden meestal gecombineerd met de [infinitieven](#) van het werkwoord.

De meest voorkomende hulpwerkwoorden zijn:

Hulpwerkwoorden	Voorbeelden
<i>brukar</i> (gewoon zijn te)	Han <b>brukar</b> läsa tidningen varje morgon.
<i>får</i> (krijgen, mogen)	Här <b>får</b> man inte röka.
<i>kan</i> (kunnen)	Jag <b>kan</b> tala lite svenska.
<i>måste</i> (moeten)	Jag <b>måste</b> absolut ta bussen till universitetet.
<i>ska</i> (zullen)	Nathalie <b>ska</b> åka till Sverige.
<i>vill</i> (willen)	Klara <b>vill</b> gå i skolan.
<i>bör</i> (zou moeten)	Man <b>bör</b> äta mycket C-vitaminer.
<i>borde</i> (zou moeten)	Du <b>borde</b> sluta röka!

Voorbeelden van andere werkwoorden die als hulpwerkwoord gebruikt kunnen worden:

**behöver** (hoeven), **behöver inte** (=slipper) (niet hoeven), **tänker** (van plan zijn te, zullen), **börjar** (beginnen), **slutar** (stoppen), **orkar** (kunnen, het kunnen opbrengen).

*Jag **behöver** inte städa idag (=Jag slipper städa idag). Min fru gör det.*

*Jag **slutade** röka den 31 december.*

*Jag **orkar** inte plugga mer idag.*

Varje morgon dan best brukar gebruiken

**Här får man inte röka**

Hier mag men niet roken

**Måste**

Zoals must

**Ska** kan ook als bevel: ge zult komen (willen of ni ;-)

**högt = tyst**

[hekt] doffe e

## ***Huvudsats + huvudsats, samordning***

- Samordnande konjunktioner (=bindeord) binder ihop satser av samma slag. Exempler här ovan: Huvudsats + bindeord + huvudsats. De samordnande konjunktionerna (bindeorden) är **och**, **men**, **för**, **så**, **eller** och **utan**.

Om huvudsatsen efter **och** och **men** börjar med ett subjekt, behöver man inte upprepa detta - om det är samma subjekt i båda satserna, **Jonas är svensk men han bor i Tyskland = Jonas är svensk men bor i Tyskland.**

**Utan** net als **med** betekent dat maar.

Verschil: bij utan is de eerste zin ontkennend en zijn de twee zinnen die het verbindt tegengestelden

**Slutar <-> börjar**

**En gång i sekunden**

1 keer per minuut

**två ganger i sekunden**

2 keer per seconde

**en gång om dagen**

per dag

**en gång om året**

per jaar

**i en vecka**

gedurende een week

**en timme om dagen**

een uur per dag

**jag talar i tio minuter**

ik spreek 10 minuten

**i taket**

aan het plafond

**i fönstret**

voor het raam, bij het raam

**på väggen**

aan de muur

**vid ordet**

aan tafel

**i hörnet**

in de hoek

## **Regel:**

### ***Ontkenning in de hoofdzin***

- In Zweedse mededelende zinnen staat "inte" bijna altijd onmiddellijk na de persoonsvorm. *De förstår inte varandra så bra.*
- Als de persoonsvorm vóór het onderwerp komt, *På universitetet får man inte röka,* volgt "inte" onmiddellijk na het onderwerp.

(LET OP! **onderwerp + werkwoord** of **werkwoord + onderwerp** - staan in de hoofdzin altijd samen!)

*Man får* inte röka på universitetet.

På universitetet *får man* inte röka.

**20 grader kallt = 20 minusgrader = minus 20 grader**

**tråkigt <-> spännende**

**landet = landsbygden**

**på + openbare plaatsen**

van een getal een cijfer maken: +a dus een drie wordt **trea**  
**etta, tvåa, trea**

**en femma:** een vijf, een stuk van 5 kronen

**en tia:** een 10, een stuk van 10 kronen

### **jag tar femman hem**

ik de 5 naar huis (bus bvb)

als je tni verstaat: **förlåt** of minder beleefd **vad**

je kan ook zeggen: **vad sa du?** Of afgekort **vasadu?** Of zelfs nog **vasa?**

I sverige brukar vintern vara kall

Na i sverige, i frankrike,... eerst het werkwoord

## ***Bijzin - att, när en om***

- onderschikkende voegwoord, bv. *att* (dat), *om* (indien, of) en *när* (wanneer,als).
- Dan komt onmiddellijk het onderwerp,
- gevolgd door de persoonsvorm.

Voor bijzinnen die beginnen met *som* (die, dat):

*Klara, som är fyra år, får inte gå i skolan.*

zie het hoofdstuk "Relativa pronomen - som"

## ***Betrekkelijke voornaamwoorden - som (die, dat)***

- Het betrekkelijke voornaamwoord *som* (die, dat) wordt gebruikt als onderschikkend voegwoord en
- kan zowel naar personen als dingen verwijzen.
- *Som* kan fungeren als onderwerp en als voorwerp.

Jonas har en dotter. Hon är fyra år.

*Jonas har en dotter, som är fyra år.* ("som" = onderwerp)

Jonas har en dotter. Han älskar henne.

*Jonas har en dotter, som han älskar.* ("som" = voorwerp)

**Provar = försöker**

**Det är kul med snö = snö är kul**

Sneeuw is leuk

## ***Substantieven, onbepaalde vorm meervoud***

Er bestaan in het Zweeds vijf manieren om het meervoud te vormen:

En-woorden die op **-a** eindigen, krijgen de uitgang **-or**. -or

*en flicka, flickor*

Vele (maar niet alle) en-woorden die op een medeklinker eindigen, krijgen de uitgang **-ar**. -ar

*en burk, burkar*

En-woorden die op **-e, -el, -er, -en** en **-(n)ing** eindigen, krijgen ook **-ar**.

*en pojke, pojkar*

*en nyckel, nycklar*

*en syster, systrar*

*en öken, öknar*

*en kyckling, kycklingar*

*en tidning, tidningar*

Vele en-woorden waarvan de klemtoon op het einde van het woord ligt, krijgen de uitgang **-er**. -er

*en student, studenter*

Zo ook en-woorden die eindigen op **-nad, -het, -skap, -else**.

*en månad, månader*

*en lägenhet, lägenheter*

*en vetenskap, vetenskaper*

*en händelse, händelser*

Ett-woorden die eindigen op **-eri, -ori, -eum, -ium** krijgen ook **-er**.

*ett bageri, bagerier*

*ett konditori, konditorier*

*ett museum, museer*

*ett gymnasium, gymnasier*

Ett-woorden die op een klinker eindigen, krijgen de uitgang **-n**. -n

*ett äpple, äpplen*

*ett foto, foton*

Ett-woorden die op een medeklinker eindigen, krijgen géén uitgang.

*ett barn, barn*  
*ett universitet, universitet*

Hetzelfde geldt voor en-woorden die eindigen op **-are** en **-ande**.

*en lärare, lärare*  
*en studerande, studerande*

**En studerande = en student**  
**Ett yrke = ett job**

Zweeds woord: **en hund hundar**  
Leenwoord: **en katt katter**

**En idé två idéer**

De meeste woorden op -a zijn een en-woord

**En gaffel gafflar**  
**En kniv knivar**

**En kopp = en mugg**  
**En pojke = en kille**

Alles op -het is een en woord

[www.dn.se](http://www.dn.se)

**omljud:** een klankverandering

als je iets vraagt: **tack**  
als je iets geeft: **var så god**

**en son söner**  
**en dotter döttrar**  
**en mor mödrar**  
**en far fäder**  
**en syster systrar**

**lättöl**  
**mellanöl**  
**starköl** (komt overeen met ons bier ook al is het 'sterk')

**kort:** adj: [kortj]  
          subst: [koertj]

**jag är ledsen = ursäkta**

**naturligtvis = förstås [fesjtos]**

## *Substantief, genitief*

toevoeging van een -s aan het substantief of de naam in kwestie: *Sveriges huvudstad*. . . .

Als het woord eindigt op -s, -x of -z krijgt het géén uitgang: *Jonas dotter*, *Marx idéer*, *Schweiz huvudstad*. . . .

LET OP! Na de genitiefvorm komt altijd **de onbepaalde vorm van het substantief!**  
*Nathalies tandempartner*.

**T ex=Till exempel**

Bijvoorbeeld

**Snygg = vacker**

**Kvavt = varmt**

**Ta det lugnt**

Take it easy

**Funkar=fungerar**

**Stadhus=rådhus**

## *Bezittelijke voornaamwoorden*

- Bezittelijke voornaamwoorden worden verbogen volgens de substantieven waar ze bij staan.

Het overzicht van de bezittelijke voornaamwoorden in het Zweeds ziet er als volgt uit:

	ENKELVOUD (en-woorden)	(ett-woorden)	MEERVOUD
ex:	en mamma	ett lexikon	kompisar
(jag)	min	mitt	mina
(du)	din	ditt	din
(han)	hans	hans	hans
(hon)	hennes	hennes	hennes
(den, det)	(dess)	(dess)	(dess)
(vi)	vår	vårt	våra
(ni)	er	ert	era
(de)	deras	deras	deras
ex:	min mamma hans mamma	mitt lexikon hans lexikon	mina kompisar hans kompisar



Let op de wederkerige vorm van bezittelijke voornaamwoorden:

(han)	sin	sitt	sina
(hon)	sin	sitt	sina
(den)	sin	sitt	sina
(det)	sin	sitt	sina
(de)	sin	sitt	sina

ex:                      sin mamma                      sitt lexikon                      sina kompisar

**Lagom är bäst**

**Gärna hellre helst**

Lief liever liefst

**En kompis till Håkan**

**En visa = en sång**

**Lätt att lära sig**

Gemakkelijk te leren

## ***ADJECTIEF en SUBSTANTIEF, onbepaalde betekenis***

- Het adjectief staat in het Zweeds normaal gezien **vóór het substantief**, zoals in A. (Het is attributief.)
- De vorm van het adjectief past zich aan aan het substantief.
- De adjectieven in B staan achter het substantief (in predicatieve positie) en volgen op o.a. "*är*" en "*blir*". Ze passen zich ook aan aan het substantief.

ENKELVOUD:	en-woorden (stam)	fin	en fin stad, Staden är fin
	ett-woorden	fin-t	ett fint slott, Slottet är fint
MEERVOUD:		fin-a	fina städer, fina slott, Städerna/Slotten är fina.

---

Een aantal adjectieven wijkt licht af van de regels:

ENKELVOUD		MEERVOUD	
(en-woorden)	(ett-woorden)		
ny	nytt	nya	adjektiv på vokal
berömd	berömt	berömda	adjektiv på konsonant + -d

intressant	intressant	intressanta	adjektiv på konsonant + -t
röd	rött	röda	adjektiv på vokal + -d
vaken	vaket	vakna	adjektiv på -en
vacker, enkel	vackert, enkelt	vackra, enkla	adjektiv på -er, -el
<u>gammal</u>	<u>gammalt</u>	gamla	

Bepaalde adjectieven worden nooit verbogen!

Voorbeelden: bra, gratis, extra, kul, fel

en bra bok                      ett bra program                      två bra böcker

Het adjectief 'liten' heeft een onregelmatige verbuiging: liten, litet, **små**.

*en liten flicka*                      ett litet barn                      två små flickor

Verskil met nederlands: bij gezegde moeten de adjectieven ook aangepast worden in het zweeds net als in het Frans!!!!

**Svårt = tungt**

**Svårt <-> lätt**

**Gammal <-> ny / ung**

**Sjuk <-> frisk**

**Bra <-> dåligt**

### *Substantief meervoud, bepaalde vorm*

ONBEPAAALDE VORM MEERVOUD	BEPAAALDE VORM MEERVOUD
1. blommor	blommorna
2. höstar	höstarna
3. affärer	affärerna
4. foton	fotona
5. universitet	universiteten

Enk: **Ett hus**

Mv: **Hus**

**huset**

**husen**

Enk: **En bil**

Mv: **bilar**

**bilen**

**bilarna**

**Kind** [sjind]

**Ett öga ögon ögonen**

**Pigg <-> trött**

**En fru, fruar, fruarna**

**En tysk tyskar tyskarna**

**En engelsman**

**bestämd: engelsmännen**

**En fransman**

**fransmännen**

**En norrman**

**norrmännen**

**En dansk**

**danskarna**

**En morgon morgnar morgnarna**

**Göra rummet mer personligt**

**Ett tyg, tyger**

**Der blir nog bra**

Dat zal nog goed zijn

## *Aanwijzende voornaamwoorden*

ENKELVOUD

en-woorden

ett-woorden

MEERVOUD

den där affischen

det där täcket

de där stolarna

den här affischen

det här täcket

de här stolarna

- Den här/där, det här/där en *de här/där* worden verbogen volgens het substantief waar ze bij staan.
- **Let op! Ze worden altijd gecombineerd met de bepaalde vorm van het substantief.**

Regel: *den här* (deze, dit), *den där* (die, dat) + bepaalde vorm  
*den där affischen*

"*Här*" betekent dat datgene waarover men spreekt zich dicht bij de spreker bevindt, terwijl "*där*" verwijst naar iets dat zich verder weg bevindt.

In het meervoud is het altijd de nooit dem zelfs als het onderwerp is!!!!

**Gå bort**

Weg gaan, overlijden kan het ook zijn

**Grattis på födelsedagen**

Proficiat met verjaardag

**1702 förstör ...**

in 1702 ...

**gammal älder äldsta**

**Valgorgsmässoafton**

Een feest 30 april op de lente te verwelkomen

!!! 1100-talet is de 12<sup>e</sup> eeuw ;-)

### ***Preteritum, onvoltooid verleden tijd***

- De verleden tijd wordt gevormd door stam + de: *städa-de*
- Als de imperatief eindigt op een stemloze medeklinker (-p, -k, -s, -t) krijgt de verleden tijd -te: *läs-te, köp-te, åk-te, möt-te* (= "Pakistan-regel").
- Als de stam eindigt op een andere klinker dan "a", wordt dat: -dde, *tro-dde*.

Een aantal werkwoorden volgt deze regels niet en wordt op een andere manier vervoegd. Ze worden sterke of onregelmatige werkwoorden genoemd. Lees het hoofdstuk over [Sterke en onregelmatige werkwoorden](#) of kijk in [de werkwoordenlijst](#) of in de algemene woordenlijst!

**LET OP!** In de woordenlijst worden de werkwoorden altijd in de tegenwoordige tijd gepresenteerd.

Nooit dubbele t of d na een medeklinker!!!!

Ha har hade maar uitspreken als hadde

## Tijdsuitdrukkingen als antwoord op de vraag "Wanneer?"

	Verleden tijd	Tegenwoordige tijd	Toekomst	In het algemeen
<i>Dagen:</i> måndag tisdag onsdag torsdag fredag lördag söndag	i måndags etc.		på måndag etc.	på måndagarna etc.
<i>Delen van de dag:</i> morgon  förmiddag  eftermiddag kväll natt	i morse  i förmiddags  i eftermiddags i går kväll i natt	  på förmiddagen  i eftermiddag i kväll i natt	i morgon bitti  imorgon förmiddag  i eftermiddag i kväll i natt	på morgonen, på morgnarna på förmiddagen  på eftermiddagarna på kvällen, på kvällarna på natten, på nätterna
<i>Weekends:</i> jul påsk pingst midsommar	i julas	i jul	i jul	på julen, på jularna
<i>Het jaar en de jaargetijden:</i>  vår sommar höst vinter  januari februari mars april maj juni juli augusti september oktober november december	i fjol, förra året  i våras i somras i höstas i vintras  i januari etc.  för en månad sedan	i år  i vår i sommar i höst i vinter  i januari etc.  den här månaden	nästa år  i vår i sommar i höst i vinter  i januari etc.  nästa månad om tjo månader	  på våren, på vårarna på somrarna på höstarna på vintrarna  i januari etc.

onthouden: verleden tijd: i + woord + eventueel s  
heden en toekomst: i+ obestämd  
algemeen is på met bestämd

**finna = hilla**

**hade [hadde]**

**stod** wordt meestal uitgesproken als [stoeg]

**föda, föder** 2a

**fotografera = fota = ta kort**

## ***Perfekt, voltooid tegenwoordige tijd***

- **stam + t = voltooid deelwoord:** *smaka-t, ring-t.*
- **har + voltooid deelwoord vormen het PERFECT:** *har smakat, har ringt.*

Altijd op t eindigen en met har!!!!

### **Har bort i**

Woont nu al ... in

Sätta satte satt  
Sitta satt suttit

## ***Gebruik van preteritum en perfekt***

- De onvoltooid verleden tijd (preteritum) duidt aan dat "iets TOEN gebeurde". Het preteritum wordt gebruikt om uit te drukken dat iets **gebeurde op een bepaald tijdstip in het verleden of gedurende een tijdsperiode die volledig voorbij is**. Meestal wordt er met een tijdsaanduiding gepreciseerd wanneer de handeling plaatsvond: *igår, i förra veckan, 1702, på 1600-talet. . . .*
- De voltooid tegenwoordige tijd (perfekt) wordt gebruikt **voor een gebeurtenis die plaatsvond of begon "vóór HET HEDEN"**. Meestal komt het perfekt zonder tijdsaanduiding voor - of samen met een tijdsaanduiding die geen exact tijdstip in het verleden aanduidt (*redan* (al), *tidigare* (vroeger), *nyss* (net, pas)). Deze werkwoordsvorm kan ook gebruikt worden voor een tijdsperiode die nog niet verstreken is, bijv: *idag* (vandaag), *den här veckan* (deze week), *i år* (dit jaar)... Het perfekt wordt dus gebruikt **als het tijdstip van de gebeurtenis minder belangrijk is**.

*Hon **har gått** till affären.*

(Het belangrijkste is **dat** het gebeurd is, niet **wanneer** het gebeurde.)

***Har du bott** i en studentkorridor tidigare?*

(Ook hier gaat het erom **of** de handeling ooit heeft plaatsgehad, niet **wanneer** ze plaatsvond.)

***Har du sett** min plånbok?*

(een specifieke tijdsaanduiding ontbreekt)

*- **Är du hungrig?***

*- **Nej, jag har redan ätit.***

(een specifieke tijdsaanduiding ontbreekt)

*Jag åt vid fem-tiden.*  
(er is een specifieke tijdsaanduiding)

## ***Hoofdzin + hoofdzin, nevenschikking***

- Bindwoorden (=Nevenschikkende voegwoorden) voegen zinnen samen van dezelfde soort. Zie de bovenstaande voorbeelden: Hoofdzin + bindwoord + hoofdzin. Bindwoorden zijn de nevenschikkende voegwoorden *och* (en), *men* (maar), *för* (want), *så* (dus), *eller* (of) en *utan* (maar).

Als de hoofdzin na *och* (en) en *men* (maar) met een onderwerp begint, hoeft dat niet herhaald te worden - als beide zinnen hetzelfde onderwerp hebben, *Jonas är svensk men han bor i Tyskland* = *Jonas är svensk men bor i Tyskland*.

## ***Onderschikkende voegwoorden bij indirecte rede***

- Onderschikkende voegwoorden bij indirecte rede zijn het algemene *att* (dat), het vragende *om* (of) en de vraagwoorden *vad* (wat), *var* (waar), *när* (als, wanneer), *hur mycket* (hoeveel) enz.

Woordvolgorde in de bijzin:

onder-schikkend voegwoord	onder-werp	zins-bijwoord	persoons-vorm	onver-bogen werk-woord	overig
... att	hon	inte	förstår.		
... om	vi		vill	gå	på bio.
... hur mycket	klockan		är.		

<b>Att</b>	dat	
<b>Om</b>	als, op voorwaarde dat	
<b>När</b>	wanneer	
<b>Sedan</b>	sinds	
<b>Medan</b>	terwijl	
<b>Så att</b>	zodat	
<b>För att</b>	omdat	
<b>Därför att</b>	omdat	nooit zin mee beginnen
<b>Eftersom</b>	omdat	
<b>Trots att</b>	hoewel	= <b>fastän</b>
<b>Även om</b>	zelfs al	

**Hann** komt van **hinna**

**Premiärminister** = **statsminister**

Bij Scandinavische landen statsminister anders premiärminister

**Inte .. utan**  
Niet .. maar

**Vara tvungen**  
de infinitief van måste

**skiljas skildes skilts**

**en familj, en släkt**

**en farbror, -bröder**  
broer van je vader

**en faster, fastrar**  
zus van je vader

**en moster**  
**en morbror**  
**en systerson**  
**en systersdotter**  
**farfar-farmor**  
**morfar – mormor**  
**mormorsmor – mormorsfar**  
**barnbarn**  
**barnbarnsbarn**  
**sonson**  
**dottersdotter**  
**en svåger**  
**en svågerska**  
**svärfar svärmor**  
**svärföräldrar**  
**styvfar, styvmor**

man van de tante is ook gewoon **farbror** ook al is hij geen broer van je vader (hopelijk :P)

**Skärgården**  
Een groep eilanden id buurt van Stockholm.

Lika <-> olika

**De är ganska lika**  
Ze lijken op mekaar

**I sista raden**  
Op de achterste rij

**Sist = senast**  
Plaats tijd

**Allemansrätten**  
Je mag overal komen, overal kamperen, dingen plukken zolang je niks beschadigd (in een bos)





### Jo, det är bestämt, ...

Ja, beslist,  
Ja, met plezier  
Ja, natuurlijk

### Världens starkaste flicka

Sterkte meisje van de wereld. Let op de genitief van världens

### Febern är nästa borta

De koorts is bijna over

**Jag är bakis** = jag har en baksmälla

**Frisk <-> sjuk**

## Regel: *Bijwoorden - hem, hemifrån, hemma*

RICHTING		TOESTAND
hem	hemifrån	hemma
hit	häifrån	här
dit	däifrån	där
ut	utifrån	ute
in	inifrån	inne
fram	framifrån	framme
upp	uppiifrån	uppe
ner	nerifrån	ner
bort	bortifrån	borta

Tegen je honden zeg je dus **kom hit**

Kom hier dus :D

### Ut

Naar buiten

### ute

buiten

### Utifrån

Van buiten af

In != i !!!!! (!= niet gelijk aan)

**Vi är framme kl 10 = vi kommer fram kl 10**

### Efter en stunds väntan

Na een tijdje wachten

Väntan is een bepaalde vorm ook al staat er normaal na de genitief een onbepaalde vorm

Väntan is een van de weinige woorden die tegelijk bepaald en onbepaald zijn

Ook: början, önskan

**En veckas semester**

**Två veckors semester**

### **Luciakonsert**

Een dag waarop in openbare plaatsen zoals scholen en ziekenhuizen een blond meisje wordt gekozen en een kaars op haar hoofd zet en zo al zingend door het gebouw loopt gevolgd door enkele jongens in een wit kleed, de stjärngossar.

### **Svårt att svälja**

Zwaar om te slikken (het doet pijn)

Personnummer: 790212-P725

Uit de P blijkt dat ze buitenlandse is

## **Regel:**

### ***De trappen van vergelijking van het adjectief en bijwoord***

Positief:	glad	<i>Jag är glad.</i>
Comparatief, vergrotende trap:	glad-are	<i>Du är gladare än jag.</i>
Superlatief, overtreffende trap:	glad-ast	<i>Kalle är gladast av oss alla.</i>

Adjectieven op *-isk* en adjectieven die een (on)voltooid deelwoord zijn krijgen "*mer(a)*" en "*mest*", *Vilken av filmerna är mest spännande?*

Stellende trap	Vergrotende trap	Overtreffende trap
<b>typisk</b>	<b>mer typisk</b>	<b>mest typisk</b>
<b>stressad</b> (Voltooid deelwoord)	<b>mer stressad</b>	<b>mest stressad</b>
<b>spännande</b> (Onvoltooid deelwoord)	<b>mer spännande</b>	<b>mest spännande</b>

# ADJEKTIV

## C. Oregelbunden komparation

POSITIV (=grundform)	KOMPARATIV	SUPERLATIV
stor	större	störst
liten	mindre	minst
gammal	äldre	äldst
ung	yngre	yngst
tung	tyngre	tyngst
hög	högre	högst
låg	lägre	lägst
lång	längre	längst
bra	bättre	bäst
dålig	sämre	sämst
mycket	mer, mera	mest
många	fler	flest
få	färre	-
Gärna	Hellre	Hellst

!!!!!! **liten mindre minst** is klein kleiner kleinst !!!!!!!!

adverb:     lite pengar  
              mindre pengar  
              minst pengar

de superlatief van få kan je dan beschrijven: minst antal

dålig heeft 2e mogelijkheid: dålig värre värst (erg erger ergst)

de 1e (sämre) was goed en wordt slechter  
de 2e was al slecht en wordt dus nog erger

bij woorden zoals **fantastisk** en **intressant** gebruikte men eerder **mer** en **mest**  
vb **fantastisk, mer fantastisk, mest fantastisk**

**samma + obestämd**

**u-länder = utvecklingsländer**

**i-länder = industriländer**

tegenstellingen

svår	😊	lätt
ful	😊	fin
billig	😊	dyr
hög	😊	låg
sjuk	😊	frisk
direkt	😊	indirekt
tung	😊	lätt
opersonlig	😊	personlig
stark	😊	svag
vanlig	😊	ovanlig
liten	😊	stor
kunnig	😊	okunnig

## Regel: *Toekomende tijd*

De **presensvorm** wordt vaak gebruikt om de toekomst aan te duiden, niet zelden samen met een tijdsaanduiding die toekomst uitdrukt.

<b>tänker</b> (wil van het onderwerp)	+ INFINITIEF drukt ook toekomst uit.
<b>kommer att</b> (voorspelling, prognose)	+ INFINITIEF drukt ook toekomst uit.
<b>ska</b> (wil van het onderwerp +of van iemand anders)	+ INFINITIEF drukt ook toekomst uit.

**Du ska ringa**  
Je moet bellen

**Det ska regna**  
Het moet regenen (boer kan da zeggen, of bvb volgens de radio)

**En förutsägelse = een prognose**

Niet overdrijven met **ska** want da drukt vaak een verplichting uit

**Nya regeringens politik != regeringens nya politik**  
De politiek van de nieuwe regering                      de nieuwe politiek van de regering

**FN**  
De verenigde naties

**En himmel, himlen**  
**pressa apelsiner**

appelsienen persen

**jag har varit lat när det gäller att motionera**  
ik ben lui geweest wat betreft bewegen

**kolla = kontrollera** (afkorting ervan)

kolla på TV = titta på TV

10 /10 klara

ljus	en sjukdom	förkyld	ett mörker	mörk	ett ljus
en förkylning	lyslig	en styrka	en kärlek	en kyl	varm
sjuk	en kärlek	stark	en styrka	kall	en kyla
		en värme	snöig		

[Hjälp](#) [Återställ](#)

**avgöra = bestämma**

**I rutan**

Op de buis

**Regel:**

***ADJECTIEF en SUBSTANTIEF, bepaalde betekenis - een overzicht***

- De bepaalde vorm van het adjectief eindigt op -a: *dyra, fina*.

OBS!

In groep a)

na *den, det, de*

staat het substantief in **de bepaalde vorm:**

***den dyra boken***.

In groep b)  
na *min, din* enz,  
*Nathalies* (=substantief in de genitief),  
*samma* en  
*nästa*  
staat het substantief in **de onbepaalde vorm**:  
***min dyra bok,***  
***samma dyra bok***

Let op! Het adjectief *liten* heeft de vorm *lilla* in de bepaalde vorm enkelvoud, *min lilla flicka,*  
*mitt lilla barn, den lilla flickan, det lilla barnet.*

Het adjectief *gammal* heeft de vorm *gamla* (zoals in het meervoud) in de bepaalde vorm  
enkelvoud, *min gamla mamma, den gamla historien, Gamla Stan.*

**Fristående artikel: den, det, de + adjektiv på -a + substantiv i bestämd form**

### **De fina slotten**

De mooie kastelen

Vb van het belang van den, det, de

### **Det vita huset, Vita huset**

het witte huis, het Witte Huis

ook vb **röda torget, Europeiska unionen,...**

het rode plein

er zijn dus wel namen zonder die den, det, de